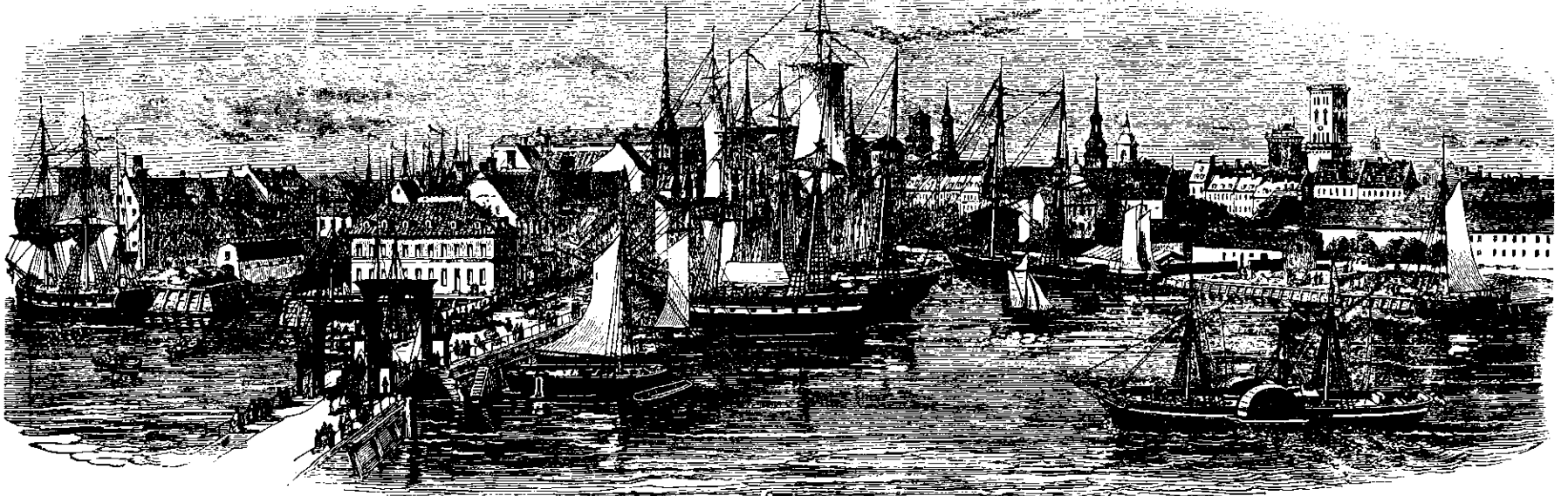

Illustreret Tidende.

Nr. 17.]

Udkommer hver Søndag.

Kjøbenhavn den 22. Januar 1860.

2 Rdr. Kvartalet.

[1° Bind.

Indhold.

Nikolai Frederik Severin Grundtvig. — Jydland. — Udlandet. — Børsalen i Kjøbenhavn. — Rosen paa Frederiksborg. — Nar og Fiern. — Meddelelser af blandet Indhold. — Dehlenschlägers Portraitskæde.

Nikolai Frederik Severin Grundtvig.

1618, altsaa det samme Aar, i hvilket Trediveaarstrigen begyndte, døde Morten Tvesen som Borgemeester i Nykjøbing i Sjælland. Han havde fem Sønner og tre Døttre, af hvilke Jørgen Mortensen, født 1609, døde 1657 som Borgemeester i det samme Nykjøbing. Af dennes Sønner blev Morten Jørgensen Raadmand i sin Fødeby, men hans Jørgensen, født 1644, død 1700, blev Byfoged og Consumtionsforvalter sammesteds. Disse to Brødre antog Navnet Grundtvig, formodentlig efter et Sted i Nærheden af Nærvøl, hvad enten saa deres Slægt stammede herfra, eller hvad Grunden ellers kan have været. Ifkku hans Grundtvig fortsatte imidlertid Slægten paa Mandssiden, men han gjorde det da ogsaa saa meget grundigere. Af hans tre Sønner blev Morten Byfoged i Nykjøbing, hvorimod Niels blev Præst i Svallerup og Jørgen i Kregome. De andre Linier uddøde snart, men Jørgen Grundtvig († 1712) havde iblandt flere Sønner to, som bleve Præster, Isak og Otto, og fra dem nedstamme samtlige de nuværende Grundtviger. Om Isak maa det her være nok, at hidtil har hans Linie kun frembragt en eneste Præst (hans ene Søn), medens Otto Grundtvig († 1706, først Præst paa Seiers, siden i Ballekilde, † 1772) havde ikke mindre end fire Sønner og syv Sønnesønner, der bleve Præster. Blant Sønnerne var Johan Grundtvig, født 1734 og død 1813 som Jubellærer. Først var han Præst i Odden, siden i Udby og Ørsted; sin stærke og levende Barmetro havde han taget i Arv fra Faderen og rimeligviis fra Fædrene. Han blev 1768 gift med Cathrine Marie Bang (født 1748, † 1822), en høibæaren Danneqvind, ikke nærmest fordi hun var et Stud af den vidt udbredte Slægt, om hvilken der gaar det Sagn, at den nedstammer fra Skalm Hvide, men fordi hun selv var en Qvinde af en ualmindelig Aand og Kraft. Med hende havde han fem Sønner og to Døttre; den ældste Søn og den ældste Datter døde begge som Smaa, den yngste Datter som en ung Pige; ifkku fire Sønner bleve voksne, og de bleve alle fire Præster: Otto G. (født 1772, † 1843, Præst i Gladfjæge), Jakob Ulrik Hansen G. (født 1775, † 1801, Præst paa Guinea), Niels Christian Bang G. (født 1777, † 1803, ligeledes Præst paa Guinea) og

Nikolai Frederik Severin Grundtvig,

den sjetende Præst af sit Navn, født i Udby ved Bordingborg den 8de Septbr. 1783, sine Forældres yngste Barn, i Daaben opkaldt efter sin Faders Svoger, Biskop Nikolai Edinger Valle, samt dennes første Hustru, Frederikke Severine Grundtvig († 1747, † 1781), men til daglig Brug kaldet Frederik. — Det er ham, af hvem denne Penmetegning skulde give et slygtigt Omrids, men forsvigt har han nys (i »Samtiden« for 1859) fundet en varm og veltalende Biograph i Provsten P. G. Ahnsfeldt.

Til sit niende Aar voksede han op i Hjemmet, men kom saa over til Jyllands Heber, hvor han i sex Aar (1792—98) hos Præsten L. Feld i Tyregod morede sig med Bønderne og Bierne, med Hvitfeldts Krønike, Holbergs Kirkehistorie, hans Komedier og Niels Klim samt Tusind og een Nat;

men aarlig gjorde han en Reise til Hjemmet. I to Aar ajennemgik han dernæst Mesterlectien i Aarhus Latinskoie, ved hvilken Krarup dengang var Rector og Stougaard Conrector. Kjøbsomheden i Aarhus stræbte han at fordrive med at gjøre Vers og med at læse i Keiser Carls og Holger Dansteds Krønike samt i Sophus store Bog om Dbin. — 1800 blev han Student, og et halvt Aar senere var han fra Tolddobbroen Zienvidne til Skjærtorsdagslaget. Her, kan man vel sige, blev hans Aand paatrykt sit eiendommelige Stempel, thi under Kanonerens Torden fra Løstens Provstestien og Willemoes' Flaadebatteri bleve, aandelig talt, baade han og Dehlenschläger og hele deres Samtid fødte og baarne. Næste Aar kom hans Fætter Henrik Steffens tilbage fra et otteaarigt Ophold i Tydsland; Lynene laae paa hans Tunge, og Steffens' Forelæsning over Goethe var den eneste Forelæsning ved Kjøbenhavns Universitet, som G. nogeninde holdt ud at høre tilende. Den næste Høst (October 1803) underkastede han sig den theologiske Embedsprovve med bedste Charakter, hvorpaa Bornholmmeren P. N. Stougaard gjorde ham bekendt med Bedels Sage, Clausens Snorre, Sandvigs Edda samt „den virkelige Tilværelse af en islandsk Bogkat fra Midalderen.“ — Fra 1805 til 8 var han dernæst Hunslerer hos Capitain Steensen Leth paa Egsholte (Langeland), „og her kastedes Lodden for hele hans Fremtid under Umgang i Aanden med Shakespeare, Goethe,

Schiller og Dehlenschläger, samt Fichte, Steffens og Schelling“. Her indgik han ogsaa det personlige Venstabs med Willemoes, hvis Sanger han siden blev. Han prædikede desuden jevntlig i Bødstrup Kirke, og i de første Aar prædikede han „saa delig om Fugle og Blomster“, men senere blev hans Prædiken „saa streng og alvorlig“, at hans tidligere Iyriske Tilhørere paa det nærmeste bortsvæmmedes. — 1808 vendte han tilbage til Kjøbenhavn, hvor han indtil 1811 laae paa Valkendorfs Collegium, og traadte her i et inderligt Venstabs til Hersleb og Sibbern, der indførte ham hos N. Treschow, Sverdrup og Brødrene Ørsted. — Men allerede forinden havde han vendt Opmærksomheden paa sig som Forfatter. Saavidt vi vide, er hans første Bidrag til Pressen en Artikel i Politivennen for 1804 („Et Særly i det 19de Aarhundrede“; angaaer „et skoleholderløst Sogn“ paa Falster), men allerede hans første Bidrag til Rahbeks Minerva 1806 („Ridet om Sangene i Edda“) valte i en ualmindelig Grad Nærups og andre Lærdes Opmærksomhed. „Mafferaballet i Danmark 1808“ var en bitter Satire over den letfindige Lyfthighed, hvortil Hovedstadens Beboere midt i Landets Trængselstid endnu havde Sind til at hengive sig; men hans Forfatterieendommelighed fremtræder dog først ret i sin fulde Bestemthed i „Nordens Mythologi eller Udsigt over Eddalæren for dannede Mænd, som ei selv ere Mythologer“ (Kjøbenhavn 1808) samt

Nikolai Frederik Severin Grundtvig.